

RAS

Rasspecifik Avels Strategi för Irländsk terrier Framtaget av rasklubben för Irländsk terrier Revidering 2011.

INLEDNING

Syfte

Arbetsätt 2005

Arbetsätt 2010-2011

RASENS UTVECKLING/HISTORIK

Ursprung

Användning

Nuläge

POPULATION/Avelstruktur

Historik

Utvärdering

Nuläge

Tabell 1 Inavelsgrad

Tabell 2 Kullstorlek

Tabell 3 Registreringssiffror

Tabell 4 "Farfarskurva"

Målsättning

Strategier

HÄLSA

Tidigare

Nuläge/utvärdering

Framtida risker

Målsättning

Strategier

MENTALITET

Tidigare

Krav

Enligt RAS 2005

Utvärdering

Tabell 5 Sammanställning MH

Nuläge

Målsättning

Strategier

EXTERIÖR

Historik

Nuläge

Målsättning

Strategier

AVSLUTNING

INLEDNING

På svenska kennelklubbens Kennelfullmäktige 2001 fattades det beslut om att det för varje ras skulle utarbetas en rasspecifik avelsstrategi, RAS.

Uppdraget att utforma dessa lades på specialklubbarna som i sin tur delegerat ut det till rasklubbarna. RAS för irländsk terrier fastställdes av SKK 2005-09-06 för en period av fem år. En årlig utvärdering av RAS har skett i samband med att klubbens verksamhetsberättelse upprättas. Detta är en uppdatering och revidering av RAS-dokumentet.

SYFTE

Målet med den rasspecifika avelsstrategin är att bevara och utveckla rasen specifika egenskaper, verka för att avelsmässiga mål uppnås, samt att bibehålla dessa.

Alla seriösa uppfödare strävar efter att föda upp friska och sunda hundar med rastypisk exteriör och en rastypisk mentalitet. Detta dokument skall förhoppningsvis vara ett hjälpmedel för att nå dit och lättare kunna definiera målet för det fortsatta avelsarbetet.

ARBETSSÄTT 2005

Till uppfödarmötet i Kolmården i augusti 2003, hade Ken Lundahl och Gertrud Hagström tagit fram material till en diskussion kring hur arbetet med RAS skulle kunna göras. De hade bjudit in Ann-Catrin Edoff för att föreläsa om MH och Gertrud Hagström gick igenom rasstandarderna. Exteriöra problem diskuterades och Magdalena Uthberg och Anna Lindh presenterade resultatet från hälsoundersökningen.

Gertrud Hagström presenterade hur avelsbasen såg ut och menade att uppfödarna var tvungna att ta krafttag för att komma ur den uppkomna situationen.

Styrelsen för Rasklubben Irländsk terrier, beslutade vid sitt möte i Kolmården att Gertrud Hagström och Ken Lundahl skulle utarbeta ett förslag till RAS som skulle presenteras för medlemmarna på årsmötet 2004.

Vid ännu ett uppfödarmöte i Hallstahammar i oktober 2003, presenterades ett förslag till skrivning angående exteriördelen och den genetiska variationen. En sammanställning av den av klubben utsända hälsoenkäten diskuterades.

Vid årsmötet 2004 i Göteborg presenterades ett första förslag till RAS som mottogs positivt av klubbens medlemmar. Det beslutades att Gertrud Hagström och Ken Lundahl skulle fortsätta arbetet och lägga fram ett slutgiltigt förslag till hösten 2004.

Rasspecialen hölls i Båstad i augusti 2004 och dagen innan utställningen kallades alla uppfödare till ett möte där befintligt material diskuterades. Arbetet vid detta tillfälle inriktades på den mentala biten, samtliga MH protokoll på irländsk terrier hade granskats och utfallet gick igenom och diskuterades. En önskeprofil för MH på irländsk terrier togs också fram av de närvarande.

Under arbetets gång har materialet presenterats i klubbens tidning Röda Hund och det förslag till RAS som låg färdigt hösten 2004 har publicerats i Röda Hund nr 3/04 och samtliga medlemmar har ombetts komma med kommentarer och synpunkter.

Det slutgiltiga dokumentet diskuterades vid föreningens uppfödarmöte i Mariannelund 2005-02-12, och beslöts att föreläggas styrelsen för godkännande.

ARBETSÄTT 2010-2011

Styrelsen arbetade under 2010 fram ett förslag till rekommendationer och det reviderade rasdokumentet skickade under hösten 2010 ut till samtliga uppfödare för inhämtade av synpunkter. 2010-10-31 hölls ett RAS-möte utanför Gränna där 8 av 9 uppfödare på uppfödardlistan var närvarande. Dessutom närvarade många andra intresserade medlemmar och hanhundsägare. Ett förslag baserat på de synpunkter som kom fram vid RAS-mötet i Gränna skickades i januari ut till alla uppfödare på föreningens uppfödardlista.

I anslutning till årsmötet i Norrköping hölls ett möte för att diskutera RAS och beslut togs på årsmötet att godkänna synpunkterna på RAS till det reviderade dokumentet.

Rasens utveckling / Historik

Ursprung

Många olika åsikter har framförts i litteraturen om den irländska terrierns ursprung och utveckling. Att den härstammar från terrierliknande hundar med en strävhairig päls och med stort intresse för jakt står utom tvivel.

Under 1800-talet prioriterades hundarnas arbetsegenskaper och praktiska användbarhet, medan utseendet var av sekundär betydelse. De hundar som rasen grundats på är terrierliknande hundar med strävhairig päls, varierande i färg och storlek, men med mycket mångsidiga jaktenskaper och vilja att vakta familjen, djuren och gården. Detta är egenskaper som finns i det genetiska arvet än idag, efter mer än ett sekels avelsarbete, och som gör rasen till en riktig allround-hund.

Det är först när man fastställer en rasstandard, som vi kan tala om en irländsk terrier. Officiellt fastställdes den första standarden för irländsk terrier 1880 av The Irish Terrier Club i Dublin och av The Kennel Club senare samma år.

De hundar, som presenterades vid utställningar i slutet av 1800-talet varierade mycket i typ och många var svans- och öronkuperade. Färgen var alltifrån vit till vetefärgad eller röd men ofta svart med röda tecken eller brindler. Pälsarna var täta, sträva och vattenavvisande. Hundarna uppvisade ofta den typiska vänligheten, kombinerad med den speciella känsligheten och modet, som är så typiskt för rasen än idag.

Successivt utvecklades en röd, strävhairig irländsk terrier av ett litet antal uppfödare från norra Irland och Dublin och i början på 1900-talet hade utställda hundar i rasen den röda färgen som fenotyp.

Av många författare anses "ursprunget" till 90 % av dagens irländska terrier vara en parning mellan Killiney Boy, en röd hanhund från Dublin, vars far Jack var en röd strävhairig terrier, men vars mor Jess var en welshterrierliknande strävhairig tik, och en röd strävhairig tik, Erin, från Antrim.

Avkommor från dessa båda hundar användes flitigt i aveln och fick stor betydelse för rasens utveckling. Folk från alla samhällsklasser blev förtjusta i rasen, och den beskrivs som en mångsidig gårdshund, utmärkt sällskapshund, bra vakthund och allsidig jakthund. Den fattiges väktare, bondens vän och gentlemannens favorit.

Vid 1900-talets början ökade rasens popularitet och i utställningsringarna kunde ofta ses ett 30-tal hundar i varje klass. Rasklubbar växte fram bl.a. The Irish Terrier Association, som grundades 1911. Redan 1880 kom den första irländaren till USA. Dit importerades sedan många av de på utställningar i England och Irland, mest framgångsrika hundarna. Senare dök rasen upp även i Sverige, Finland och Tyskland.

Rasens skicklighet som råttfångare, dess intelligens, mod, vaksamhet, snabbhet och uthållighet gjorde att den användes på den europeiska kontinenten under första världskriget. Irländska terriers skeppades över med soldater till Frankrike och tjänstgjorde med framgång som bevaknings-, patrull- och rapporthund och inte minst som råttfångare i skyttegravarna i Flandern, Ypres och Paschendale var den uppskattad. Rasens popularitet minskade sedan efter kriget och under 1920-1930-talen.

Under andra världskriget minskade all hunduppfödning markant. Antalet registrerade irländare har sedan varierat i olika länder, men det har hela tiden funnits en liten skara entusiastiska och rasen hängivna uppfödare som sört för att dagens irländare har bevarat mycket av sina ursprungliga egenskaper. Största antalet registrerade irländare per år har sedan länge Tyskland och USA med 250-300 per år. I Storbritannien och Irland rör det sig om ett 70-tal per år och i Sverige och Finland registreras ca 40-60 per år.

Nuläge

Användningsområdet för rasen har successivt ändrats, men även om den idag har sina ursprungliga

egenskaper kvar, används den mer som sällskapshund och hobbyhund än som jakthund. Att den är en utomordentlig allroundhund än idag visar den såväl på lydnadstävlingar, agilitybanor, bruksprov, utställningar, i räddningsarbete, som servicehund och inte minst i sin dagliga tillvaro i familjen.

Population / Avelstruktur

Historik

Då rasen alltid varit liten i förhållande till många andra, har det alltid varit små och ganska slutna populationer runt om i världen. England och Irland är de länder som exporterat mest hundar till andra länder. Då de flesta hundar har samma ursprung är avelsbasen, även sett ur ett globalt perspektiv, mycket liten.

Utvärdering

Sammanfattning av utvärderingar 2006, 2007 2008,2009.

Den genetiska variationen har ökat då flera hanar utifrån har använts vilket tillfört nytt blod till aveln. Inavelsprocenten hade minskat och har under åren 2005-2010, räknat på fem generationer, legat på mellan 3,9 - 5,3 % i snitt. Endast två tikar har haft mer än tre kullar och ingen hane har haft mer än tre kullar under utvärderingstiden.

Nuläge

De senaste fem åren har inavelsgraden legat i genomsnitt på runt 5 % (se tabell1).

Avelsbasen har breddats då fler individer har använts i avel, såväl tikar som hanhundar, även fler utländska hundar har använts. Det krävs ett fortsatt intensivt arbete för att bredda avelsmaterialet, få in nytt blod och på så sätt öka genpoolen. Då rasen består av så få individer och antalet valpar som föds per år är så litet, blir en hund snabbt förbrukad i aveln och intresset att ta in nya hundar minskar. Fördelen med att få in nytt blod innebär dock också många risker då vi inte vet utländska hundars sjukdomsbakgrund. Inte heller finns det någon form av mentalbeskrivning.

Tikar har använts i avel vid tidigast två års ålder, hanhundar något tidigare. Under de senaste fem åren har ingen hanhund använts till fler än tre kullar eller 20 valpar och endast två tikar använts till fler än tre kullar. Dessa två tikar har fått fyra kullar var.

Enligt ”Farfarskurvan” (tabell 4) har under 2000-talet den hanhund som har mest avkommor 28 st. Kullstorleken ligger sedan 2005 genomsnittligt på 5-6 valpar per kull (se tabell 2).

Registreringssiffran har sedan 2005 varierat mellan 44-75 hundar (se tabell 3).

Tabell 1. Inavelsgrad

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Inavelsgrad	4,9 %	4,6 %	5,2 %	3,9 %	5,3 %	4,7 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

Tabell 2. Kullstorlek

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kullstorlek genomsnitt	6,7	5,0	5,9	5,3	5,5	5,6
Antal kullar	10	10	7	7	15	8

Tabell 3. Registreringssiffror

Antal reg/år	2005		2006		2007		2008		2009		2010	
Tikar (varav importer)	32	(3)	23	(1)	26	(5)	25	(1)	33	(2)	30	
Hanar (varav importer)	40	(2)	24	(2)	22	(2)	19		42	(2)	26	
Totalt	72	(5)	47	(3)	48	(7)	44	(1)	75	(4)	56	

Under 2005-2010 har antalet registreringar av irländsk terrier legat på mellan 44 till 75 hundar per år.

Tabell 4. ”Farfarskurva”-nedanstående tabell illustrerar de hanhundar (42 st.) som har flest barnbarn det vill säga hanhundens avkommor har använts vidare i avel.

<u>Regnr</u>	<u>Hundnamn</u>	<u>OBS</u> <u>!</u>	<u>Föd.år</u>	<u>Sv.födda</u> <u>avk.</u>	<u>* Övr.</u> <u>avk</u>	<u>Sv.</u> <u>barnbarn</u>	<u>* Övr.</u> <u>barnbarn</u>
S29492/99	Merrymac Simply The Best		1999	42	5	84	4
S31890/97	Merrymac Magical Michael		1997	23	0	72	5
S17344/93	Tralee's Design For Merrymac		1992	56	4	71	5
SF28855/91	Braemoor's Finn- Again		1990	16	1	62	2
S39063/2000	Merrymac X-Tra Special Edition		2000	10	1	50	2
S42213/93	Merrymac Adventurer		1993	8	1	45	12
S55304/96	Merrymac Legacy		1996	34	0	37	4
AKCRM27631503	Redoaks Rapidfire By Fleet St		1999	19	0	31	0
S20706/91	Majomas Magical Mystery		1991	13	0	30	0
S34773/94	Merrymac Don't Blame Me		1994	12	2	29	1
S19702/2001	Merrymac You Got What It Takes		2001	28	0	28	2
AKCRM35553801	Cocksure North Sea Storm		2001	2	0	27	7
FIN21294/04	Karamell-In Freezn'clearbob		2003	11	3	26	9
S15427/2001	Yewood Tinker		2000	17	2	23	1
S33576/96	Merrymac Jeopardy		1996	4	0	22	0
S55307/96	Merrymac Limerick		1996	18	0	20	0
S42434/2005	Merrymac Show Stopper		2005	21	0	17	3

S16127/97	Majomas Never Lasting Story	1997	13	0	17	1
S42439/2005	Mac Rua's East Edition	2005	5	7	16	4
VDHKFT110015384	Kells Tulsa Twister	2004	11	0	16	0
AKCRN05565602	Trackways Shamrock Red	2004	5	0	14	0
S34412/95	Merrymac Going To The Top	1995	28	1	13	1
AKCRM09140704	Mullaghboy Mcduff Of Jo Jac	1993	7	0	13	0
S62769/90	Merrymac Unbelievable	1990	8	0	11	0
S39064/2000	Merrymac X-Tra To Talk About	2000	5	0	11	0
S47476/2004	Merrymac Push The Limit	2004	10	1	10	0
AKCRM24267703	Kalaney's Celtic Lyric	1998	7	0	9	0
S23492/2001	Merrymac Able To Win	2001	13	1	8	0
S16287/2007	Mac Rua's Famous Footsteps	2007	11	0	8	0
S19965/2001	Myrddin's Don't Keep Me Waiting	2001	6	0	8	0
VDHKFT110015557	Kells Cocksure Hurricane	2004	6	0	8	0
N11716/01	Clear-Cut Carl Helmer	2001	4	0	8	0
KCSB2659CJ	Penmire Erik The Red	1998	9	0	7	0
S48055/2002	O'Nut Glen Success For Merrymac	2001	20	0	6	0
S48815/2006	Red Wire Crackerjack	2006	9	2	4	0
FIN42561/06	Dearg Madra's Eli Eli Oh	2001	19	1	2	0
S20703/91	Majomas Magic	1991	9	0	2	0
S10985/2003	Merrymac Harry Boy	2002	15	7	0	3
S38406/90	Mikehills Xenos	1990	1	1	0	2
KCSB4132CH	Brazan Riesling	1996	0	2	0	2
FIN31621/99	Fardarrigh Spiked Soda	1999	0	2	0	2
S62770/90	Merrymac Up To The North	1990	0	1	0	1

Målsättning

En högsta inavelsgrad på 5 % räknat över 5 generationer är målsättning och dessutom att fortsätta öka den genetiska variationen och öka populationsstorleken.

Att verka för att avelsbasen breddas genom att fler hundar används i avel och att det kommer in nytt material till landet.

Strategier

Nya importörer bör vara obesläktade med inhemska hundar.

Använd så många avelsdjur ur så många familjer som möjligt.

Undvik att upprepa tidigare gjorda kombinationer.

Tiken bör inte användas före 24 månaders ålder.

Hanar bör inte användas före 15 månaders ålder.

Hälsa

Tidigare

Rasen har historiskt betraktats som mycket frisk. Den enda sjukdom som omnämns i äldre litteratur är digital hyperkeratos (corny feet, "CF", cracked pads, hyperkeratosis palmoplantaris). Denna betraktades tidigt som ärftlig. Redan 1921 införde The Irish Terrier Association en rekommendation att utesluta sjuka hundar från avel. I utställningsringen bedömdes tecken på sjukdomen som ett diskvalificerande fel och hundarna premierades inte. Denna åtgärd medförde att antalet sjuka hundar successivt minskade markant.

Våren 1999 genomförde Svensk Irländsk Terrierförening en enkätundersökning bland samtliga medlemmar. Denna innehöll ett antal frågor som bl.a. berörde hundarnas hälsotillstånd. Av 83 hundar betraktades 82 % av ägaren som helt friska och sunda. De övriga hade haft mindre problem med tillfälliga magsjukdomar, öroninflammationer och allergiska tillstånd.

2003 genomfördes en ny hälsoenkät bland medlemmarna och dessutom kontaktades försäkringsbolagen Agria, Folksam, IF och Sveland. Av 87 hundar fanns corny feet på 2 st. hundar (födda 1994) och i övrigt betraktades 54 st. som helt friska och sunda. De övriga hade haft diverse tillfälliga problem med magar, öron, ögon och hud.

Med hänsyn till att rasen har haft en mycket liten avelsbas undersöktes speciellt om hälsotillståndet försämrats under de senaste 5 åren. Någon sådan tendens kunde inte ses.

Försäkringsbolagens statistik var inte användbar då den huvudsakligen avspeglar kostnaderna på olika diagnoser och inte frekvensen av sjukdomar i rasen.

Nuläge/Utvärdering

Det finns idag två sjukdomar hos irländsk terrier som betraktas som hereditära med en trolig autosomal recessiv arvgång. Det är den tidigare nämnda digitala hyperkeratosen (CF) som förekommer i former av varierande svårighetsgrad, oftast debuterande vid en ålder av 6-12 månader. I Sverige har det inte förekommit några nya fall av digital hyperkeratos under de senaste 17 åren men anlagen finns i rasen.

Den andra är cystinuri som orsakar ca 23 % av alla urinstenar och drabbar huvudsakligen hanhundar. Något enstaka nytt fall av cystinuri har upptäckts men det finns ännu inget säkert sätt att hitta vilka hundar som är anlagsbärare. Möjlighet finns att mäta cystin i urinen men även hundar med lågt värde kan vara anlagsbärare.

Sedan 2005 publiceras årligen en hälsoenkät i rasklubbens tidning och en enkel databas finns för hantering och registrering av de uppgifter som skickas in rörande hundarnas hälsa. 2008 gjordes även ett riktat utskick av en hälsoenkät till alla de uppfödare som fött upp åtminstone en kull irländska terrier under de senaste 10 åren, dvs. sedan 1998. Tyvärr var gensvaret dåligt och

svarsnivån låg, inte minst bland de uppfödare som inte längre är att betrakta som aktiva inom rasen. I dagsläget finns uppgifter rörande 80-talet hundar i hälsodatabasen och information om rasens hälsoläge är en stående punkt på de uppfödarmöten som föreningen håller.

Under 2010 kontaktades Agria, Sveland, If samt Folksam men då rasen är liten är det svårt att via försäkringsbolagen få tillgång till verkligt användbara siffror då bolagens statistik, precis som vid tidigare tillfälle 2003, baserar sig på kostnaden för olika diagnosgrupper och inte på frekvensen av sjuka individer i rasen. Ett bolag, Sveland, har under de senaste åren flyttat upp rasen till en högre premiegrupp vilket gör att den irländska terriern hos detta bolag ligger över genomsnittet när det gäller veterinärkostnader. Hos övriga försäkringsbolag ligger dock rasen kvar i premiegrupper som motsvarar ”medelhunden”, eller i premiegrupper under denna kostnadsnivå. Vid kontakt med Sveland rörande uppflyttningen till högre premiegrupp uppgavs anledningen vara ökade veterinärkostnader, inte minst när det gällde diagnoser rörande mag- och tarmproblem. Vid jämförande av Svelands diagnosgrupper med de uppgifter som finns i hälsodatabasen finns en god överensstämmelse mellan de problem som rapporterats till rasklubben och de som Sveland uppger. En inte ringa del av de diagnoser rörande mag- och tarmproblem som Sveland ersatt visar sig vid närmare kontakt med bolagets representant utgöras av ospecificerade akuta mag- och tarmproblem av övergående karaktär, hos framför allt unga hundar.

Sammanfattningsvis bedöms dagens irländska terrier i Sverige som en väsentligen mycket frisk och sund ras, även om den självklart drabbas av en del sjukdomar precis som alla andra hundraser.

Framtida risker?

Problemet för svenska uppfödare är den begränsade kunskapen om hälsotillståndet i rasen i andra länder och i vilka utländska hundar det finns recessiva anlagsbärare för digital hyperkeratos och cystinuri. Det har rapporterats ett ökat antal fall av digital hyperkeratos och cystinuri i övriga Europa under senare år. Den mycket begränsade avelsbasen i Sverige tvingar samtidigt uppfödarna att vända sig till andra länder för avelsdjur. Risken finns att detta på sikt medför ökad frekvens av dessa sjukdomar även här, om man inte noggrant uppmärksammar detta.

Målsättning

Att bevara den friska, sunda irländska terrier vi har idag.

Strategier

1. Att uppfödarna informerar varandra om de hälsoproblem som uppstår inom rasen
2. Att uppfödarna vid val av avelsdjur alltid gör en riskanalys av den planerade kombinationen avseende digital hyperkeratos och cystinuri.
3. Att uppfödare i avel använder friska, sunda individer med gott allmäntillstånd.
4. Svensk Irländsk Terrierförening bör göra regelbundna hälsoenkäter vart 5:e år.
5. Svensk Irländsk Terrierförening bör kontinuerligt även på andra sätt följa rasens hälsotillstånd bl.a. genom en öppen och ärlig dialog med hundägare och uppfödare vid årligen arrangerade avels- och uppfödarmöten.

Enligt SKK:s Grundregler för hunduppfödning gäller dessutom bl.a. följande: ”att till avel endast använda hundar som är friska, d.v.s. inte uppvisar tecken på sjukdom eller funktionshinder och inte heller har eller uppvisar tecken på genetisk belastning som innebär ökad risk för att avkomman skall uppvisa sjukdom eller funktionshinder.”

Mentalitet

Tidigare

Många ord har sagts om rasens mentalitet och personlighet av olika författare. Den har benämnts allt från clown till slagskämpe. De egenskaper, som oftast återkommer i beskrivningar i såväl litteratur som rasstandards allt från början av 1900-talet till idag, är:

allsidiga jaktegenskaper, aktiv, livlig, märkbart trogen, godlynt, vänlig, tillgiven, lättfostrad, intelligent, känslig, ömsint, sinne för humor, barnvänlig, familjehund snarare än enmanshund, utmärkt vakthund, något reserverad mot främlingar, modig, morsk mot andra hundar, dock ingen översittare, tyrann eller slagskämpe men försvarar sig med ett lejons mod, när så krävs.

Förutom dessa egenskaper kan man av rasens tidigare användning under bl.a. första världskriget, våga dra slutsatsen, att den haft självförtroende och framåtanda samt varit oberörd av skott, larm, buller och oväsen.

Krav

Dagens FCI-Standard från 2001-04-02 säger om Uppförande/karaktär: ”Även om rasen är morsk och hävdar sig väl mot andra hundar, är den märkbart trogen, godlynt och tillgiven människor. Om den blir anfallen, visar den ett lejons mod och slåss till det bittra slutet. Rasens rykte att hamna i bråk med andra hundar, ibland även i utställningsringen, är oförtjänt. Även om den kan vara skarp, när omständigheterna så kräver, är rasen en lättfostrad och vänlig sällskapshund, som lever upp till tidigare beskrivningar som den fattiges väktare, bondens vän och gentlemannens favorit. ”

Enligt RAS 2005

Enligt målsättningen 2005 skulle Svensk Irländsk Terrierförening årligen i samarbete med SBK anordna MH för enbart irländsk terrier på platser med lämplig geografisk spridning. Målet var att uppfödarna under 2004-2006 skulle delta på MH med minst 30 % av det totala antalet födda och överlevande i Sverige boende valpar i bedömningsbar ålder. När tillräckligt underlag förelåg för tillförlitlig statistik skulle det göras en rasprofil baserad på de irländare som deltagit i MH. Målet var att uppfödarna skall bevara den sunda, vänliga och samhällsdugliga irländska terriern som beskrivs i rasstandarden.

Under 2007 infördes nästa steg i målsättningen som var ett krav på att alla inom Sverige befintliga hundar som används i avel skulle mentalbeskrivas och att de för att användas i avel skulle ha bedömningsvärden väsentligen överensstämmande med rasens ”önskeprofil”.

Utvärdering

Sammanfattning av utvärderingar 2006, 2007 2008,2009.

Under 2006 hade flera, men inte alla, uppfödare minst 30 % av sin uppfödning mentalbeskrivna. Krav på att alla hundar som användes i aveln ska vara MH beskrivna togs i rasklubben och gällde från 2007-01-01. Under 2007-2009 har minst 30 % i varje kull varit mentalbeskrivna. Vissa kullar är beskrivna till 100 %. Under 2007 hade alla svenska hundar som använts i aveln varit mentalbeskrivna och under 2008-2009 hade nästan alla svenska hundar som använts i aveln varit mentalbeskrivna. Utvärdering har gjorts och vid avels- och uppfödarmöten har rasprofilen jämförts med ”Önskeprofilen”. Avvikelser från ”Önskeprofilen” har medfört rekommendationer att beakta i

aveln.

Vid RAS-mötet 2005 togs kravet att alla svenska hundar som används i aveln från 2007-01-01 skulle vara beskrivna med MH. Detta var vid närmare eftertanke ett inte alltför klokt beslut, då det uteslöt hundar ur aveln som inte var MH beskrivna men som hade kunnat tillföra nytt blod.

Vid RAS uppfödarmötet i Gränna 2010-10-31 diskuterades det obligatoriska MH testet noga, och en majoritet av uppfödarna och deltagarna beslöt att fortsättningsvis inte ha MH som krav.

Detta hårda krav för att få användas i avel, hårdare än för någon annan ras, upplevdes som alltför kraftfullt då den Irländska terriern aldrig har haft och inte heller har, några direkta mentala bekymmer och dessutom har denna regel begränsat avelsarbetet väsentligt.

Tabell 5. Sammanställning MH.

Sammanställning per år	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Antal födda	67	50	41	37	82	45
Känd mental status	27	28	24	19	6	-
varav - hanar	13	15	10	10	4	-
- tikar	14	13	14	9	2	-
Beskrivaren avbryter	3	1	-	1	-	-
Ägaren avbryter	-	-	1	1	-	-
Avbrutit MH (före 2002-07-01)	-	-	-	-	-	-
Oacceptabelt beteende	-	-	-	-	-	-
Ägaren avstår skott	-	-	-	1	-	-
Avsteg från avreaktion	-	-	-	-	-	-

Nuläge

Baserat på en utvärdering av resultat från MH på 222 stycken beskrivna irländare (2009-12-31) kan man säga att dagens irländare med få undantag är en öppen, tillgänglig och social hund utan överdriven inställsamhet. Rädslor är lite väl stora hos ett antal hundar men positivt är att kvarstående rädslor är mindre vanliga.

Målsättning

Att bevara den öppna, orädda och självsäkra irländska terriern som beskrivs i rasstandarden.

Strategier

Att rasklubben ska verka för att enbart mentalt friska och sunda hundar används i avel.

Att rasklubben skall verka för att så många individer som möjligt beskrivs med MH eller kommande BPH.

EXTERIÖR

Historik

Irländsk terrier är känd som en elegant och racy hund. Den kusin från Irland som är lättast i typen och som har mest elegans och snabbhet. Storleksmässigt har de blivit allt större under 1900 talet, delvis beroende på allt bättre foder, delvis på att det avlats på större hundar. Den exteriöra biten var inget som irländarna fäste så stor vikt vid under tidigt 1900 tal, utan det var funktionen som var

viktig, de skulle jaga, hålla rent på gården från skadedjur, och samtidigt vara en vakt och sällskapshund.

Nuläge

Exteriört sett har de aldrig varit så nära det standarden föreskriver som idag, de flesta hundar har en acceptabel storlek, vi ser med mycket få undantag ett utmärkt temperament och mycket bra pälsar. Vad som fortfarande behöver förbättras på många Irländare är vinklar och därmed också rörelser, bättre huvud och uttryck samt mer välformade och längre bröstkorvar är ett önskemål. Öronen har varit och är fortfarande ett problem, som vi måste fortsätta arbeta med. Tendenser till alltför långa, smala underkäkar har börjat dyka upp i rasen, vilket uppfödarna måste vara uppmärksamma på.

Målsättning

Att få uppfödarna att satsa på rätt typ, en Irländsk terrier ska aldrig vara något annat än en Irländsk terrier.

Inga "små Airedales" eller "stora Foxterriers"

En Irländsk terrier ska vara elegant och racy men samtidigt ha substans.

Uppfödarna har enats om att tills vidare acceptera storlekar mellan 46–50 cm på en hanhund och 44–48 cm på en tik

Att försöka få bättre huvuden och uttryck, samt stabilare öron.

Bättre vinklar och rörelser är också något som vi behöver ha med i avelsarbetet.

Pälsarna måste vi behålla, röda och av bra kvalitet.

Att särskilt beakta:

Att helhetsintrycket skall vara svagt rektangulärt, den Irländska terriern ska aldrig vara kort i kropp och rygg som en Fox, Airedale eller Welshterrier.

Korrekt proportioner på huvudet är att skall- och nosparti ska vara av samma längd, stopet skall vara svagt markerat och skallen skall vara flat och inte alltför grov, men absolut inte tunn och knölig.

Strategier

Handlingsplan exteriöra egenskaper.

Sveriges uppfödning av Irländska terrier håller en internationellt sett genomgående mycket hög kvalitet. De förekommande exteriöra avvikelserna är inte av den art att de föranleder några speciella åtgärder mer än en fortlöpande diskussion och information inom uppfödarleden och med domarkåren.

AVSLUTNING

Denna uppdatering av RAS har en bred förankring i hela klubben från såväl uppfödare, hanhundsägare som vanliga medlemmar vilka deltagit på möten kring arbetet med RAS.

Viljan till samarbete mellan uppfödarna har förbättrats och alla ser positivt och framåt, med rasens bästa som utgångspunkt för fortsatt avel.

Styrelsen i Svensk Irländsk Terrierförening den 2011-03-31.